

Oxelösund

Biblioteksplan för Oxelösunds kommun 2018-2020

Dokumenttyp Plan	Fastställd av Kommunfullmäktige	Beslutsdatum 2017-12-13	Reviderat
Dokumentansvarig		Förvaring	Dnr KS.2017.125
Dokumentinformation			

Datum
2017-12-20

Biblioteksplan för Oxelösunds kommun 2018-2020

Inledning

Varmt, generöst, inspirerande och nyfikenhet – biblioteket är det unika samhällsrummet.

Du är varmt välkommen hit precis som du är!

Biblioteket ska vara en demokratisk, dynamisk och inspirerande plats som ger dig kraft och mod att växa som människa.

Biblioteket ger dig verktygen till läslust och eget skapande, till ett aktivt medborgarskap och visar dig nya vägar till kunskap.

Förändringar som påverkar biblioteksplanen under perioden:

- Antalet äldre blir fler
- Ökad inflyttning till Oxelösund innebär fler barn och unga
- Fler unga vuxna genom fler nyanlända innebär skyldighet att tillhandahålla litteratur på modersmål och på lätt svenska samt fler som studerar
- Behov att arbeta med lässtimulans och läspedagogik tillsammans med förskola och skola eftersom fler barn behöver förbättrad läsförståelse och kunskap.
- Biblioteket är en plats för demokrati, möten samt ett informations- och evenemangsentrum.

1. Bibliotekets verksamhet styrs av demokratiska värderingar

Biblioteket ska värna den grundlagsfästa yttrandefriheten och verka för den demokratiska samhällets utveckling genom att bidra till kunskapsförmedling och fri åsiktsbildning.

All personal på biblioteket och alla som besöker biblioteket skall bemötas lika oberoende av ålder, kön, religion, sexuell läggning eller etnicitet.

2. Vårdskap, bemötande och delaktighet

Alla besökare och invånare i Oxelösund ska känna att de är välkomna till biblioteket.

De ska ges lika möjligheter att ta del av bibliotekets tjänster.

Bibliotekets information ska vara bemannad under bibliotekets öppettider.

Bibliotekets personal ska vara serviceinriktad, professionell och tillmötesgående.

Mötet med besökaren ska stå i fokus.

Besökaren ska ges möjlighet att påverka och vara delaktig i biblioteksverksamheten.

Besökaren ska uppmuntras att lämna synpunkter på verksamheten, (Säg vad du tycker) både skriftligt och muntligt. Synpunkterna ska tas emot, diarieföras, beaktas och besvaras.

3. Barn och unga är prioriterade

FN:s Barnkonvention och Unescos skolbiblioteksmanifest ska vara vägledande för barn- och ungdomsverksamheten.

Alla barn i Oxelösund ska känna sig välkomna, trygga och sedda på biblioteket.

Barn och ungdomar ska ges goda möjligheter till läsande. Biblioteket ska ägna stor omsorg åt att stimulera och väcka läslust hos barn och unga. Biblioteket ska ha ett aktivt samarbete kring böcker och läsning med förskolor och skolor.

Stor vikt ska läggas på att stödja och utveckla barn och ungas språkutveckling och kunskaps- och informationsinhämtning.

Datum
2017-12-20

Barn och unga ska erbjudas kulturupplevelser för att stimulera fantasi och kreativitet.

Alla barn ska känna att de har möjlighet att påverka barn- och ungdomsverksamheten på biblioteket.

Biblioteket ska samverka med de kommunala verksamheter, föreningar, studieförbund, företag och intresseorganisationer som arbetar med barn- och ungdomsfrågor.

Vad gör vi på förskolan?

Förskolorna kan beställa boklådor från biblioteket som plockas ihop av barnbibliotekarie. Barnbibliotekarien kommer också ut till förskolan och läser saga. Alla förskolor är välkomna till biblioteket både för att låna och höra saga. Förskolorna blir också inbjudna till Koordinatens utställningar och ibland till barnteater. Vid förfrågan kan barnbibliotekarie komma till förskolans föräldramöten och berätta om böcker och läsning.

I samarbete med barnhälsovården hjälper barnbibliotekarier föräldrar som fått bokrecept till sina barn.

Biblioteket samarbetar också med familjecentralen genom att ta emot föräldragrupper på biblioteket eller komma till familjecentralen och tala om böcker och läsning.

4. Skolbiblioteksverksamhet

Unescos skolbiblioteksmanifest ska vara vägledande för skolbiblioteksverksamheten.

Biblioteket ska tillsammans med skolan arbeta aktivt för att stimulera barns och ungdomars läs- och skrivutveckling. Ett nära samarbete mellan skolans ledning och lärarna är av yttersta vikt för skolbiblioteksverksamheten.

Biblioteket ska i samförstånd med skolan undervisa eleverna i informationssökning och kritisk granskning av informationskällor.

Varje skola har en bibliotekarie från kommunbiblioteket. Bibliotekarien sköter skolbibliotekets bestånd, köper in böcker, och ser till att böckerna är tillgängliga och går att hitta i skolbiblioteket.

Varje skolbibliotek bemannas genom samråd med skolans personal.

Verksamheten kan bestå av högläsning, bokpresentationer, gemensam läsning i små grupper, skrivande, informationssökning, undervisning i källkritik samt hjälp till lärare och elever att hitta rätt böcker.

Samråd med skolans personal ser olika ut på olika skolor utifrån skolans förutsättningar och önskemål.

Bibliotekarien kan också komma till föräldramöten och prata om böcker och läsning.

I samarbete med lärare och speciallärare kan bibliotekarien träffa elever med olika typer av läshinder och registrera dem för egen nedladdning av talböcker i databas legimus hos Myndigheten för tillgängliga medier.

5. Informationscentrum och mötesplats för alla

Biblioteket ska erbjuda fri tillgång till information såväl fysisk som elektronisk.

Bibliotekets personal ska kunna visa, lotsa och hjälpa besökare att använda modern informationsteknik för kunskapsinhämtning och lärande.

Personal i informationen ska kunna svara på biblioteks-, samhälls-, turist-, boknings- och fritidsfrågor, samt frågor kring kulturevenemang

Konsumentinformation med en konsumentvägledare ska finnas på biblioteket.

Den ska bedrivas uppsökande, förebyggande och informerande.

Datum
2017-12-20

Informationsmaterial i konsumentfrågor ska finnas i biblioteket samt digitalt via hemsidan. Personal vid informationen ska kunna hjälpa till med enklare konsumentfrågor.

De kommunala verksamheterna ska ges plats att i biblioteket kunna informera om sin verksamhet samt att när så önskas kunna möta kommunens invånare för information och möten.

Invånarna i Oxelösund ska på biblioteket kunna ta del av Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningens översikts- och detaljplaner.

Kustbostäder och Oxelö Energi kan ha informationsutställningar på bibliotekstorget.

Oxelösunds föreningar och studieförbund ska ges möjlighet att informera om sin verksamhet samt ges utrymme att göra mindre utställningar om sin verksamhet.

6. God tillgång till publika datorer

På biblioteket ska det vara god tillgång till publika datorer som kan användas utan kostnad för den enskilde. För att minska den digitala klyftan bland människor skall det regelbundet på årsbasis erbjudas introduktionskurser i datoranvändning. Den enskilde individen ska erbjudas möjligt att "boka en bibliotekarie" för att vid behov få hjälp med digitala bibliotekstjänster.

Bibliotekets datorer ska hålla hög kvalitet och de ska regelbundet underhållas för att erbjuda användarna bästa möjliga IT-kvalitet.

Trådlös uppkoppling ska finnas i biblioteket.

7. Bibliotekets medier

Bibliotekets utbud av medier ska präglas av mångsidighet, aktualitet och kvalitet. Biblioteket ska särskilt främja läsning och värna om litteraturens ställning och intresset för kunskap och bildning.

Bibliotekets medier ska vara en inspirationskälla för lässtimulans, fantasi, upplevelser, kultur i alla dess former, information, utbildning och kunskap

Urvalet av medier till biblioteket får inte ske med någon form av censur, varken politisk, ideologisk eller religiös.

Lån av bibliotekets medier ska vara avgiftsfria oavsett publiceringsform, ingen skillnad görs mellan fysiska eller elektroniska lån. Däremot kan avgifter tas ut för porto, kopiering och andra liknande tjänster samt förseningsavgifter för lånade medier.

Biblioteket ska kunna erbjuda många olika typer av medier förutom den tryckta boken så som tidskrifter, e-böcker, och ljudböcker. I många fall ska den tryckta boken även finnas i Stor Stil, i lättläst utförande samt i pocket.

Vuxenutbildning på grundskole-, gymnasie- och eftergymnasial nivå samt SFI-utbildning betyder att viss litteratur kan köpas in.

Medieanslaget måste i möjligaste mån hålla en nivå som gör det möjligt att tillgodose de behov som finns på medier av specifika slag.

Biblioteket ska hålla sig uppdaterad kring utbudet av nya medieformer och utifrån resurser och efterfrågan i möjligaste mån skaffa dem till biblioteket.

Mediebeståndet ska vara aktuellt men även äldre medier med kvalitativt eller kulturellt värde skall ges utrymme.

Utbudet ska till stor del styras av besökarnas behov och önskemål.

Biblioteket ska även kunna tillhandahålla mindre efterfrågad litteratur.

8. Bibliotekets tillgänglighet

Biblioteket ska ha generösa öppettider anpassade till invånarnas behov.

Lokalerna ska vara tillgängliga för alla.

Det ska vara lätt att hitta i biblioteket.

Biblioteket ska ha en väl fungerande hemsida som gör biblioteket tillgängligt

Datum
2017-12-20

dygnet runt via Internet.

Biblioteket ska bedriva uppsökande verksamhet för dem som av olika anledningar inte själva kan ta sig till biblioteket.

9. Bibliotekets hemsida

24 timmars - biblioteket är målet med bibliotekets hemsida; www.koordinaten.se
På bibliotekets hemsida erbjuds många e-tjänster. Hemsidan ska vara lättillgänglig, lättöverskådlig, aktuell, informativ, användarvänlig och interaktiv. Det ska vara lätt för användaren att använda bibliotekets e-service som att reservera och låna om böcker, lämna inköpsförslag, söka i katalogen och beställa fjärrlån (lån från andra bibliotek).

Tilltalande layout och innehåll ska syfta till att öka intresset för biblioteket och locka till läsning och läsupplevelser. Det löpande arbetet med hemsidan har hög prioritet och ingår i det dagliga arbetet. Bibliotekspersonal ska uppmuntra och visa biblioteksanvändaren hur man enkelt använder bibliotekets digitala tjänster. Tillgång till databaser och elektronisk media via hemsidan ska utgå från användarnas behov och önskningsar.

10. Publika arrangemang

Till främjande av kulturella upplevelser ska publika arrangemang genomföras. Evenemang kan göras tillsammans med Koordinatens verksamheter eller i samarbete med föreningar, intresseorganisationer, studieförbund, företag, engagerade personer eller andra kommunala verksamheter.

11. Biblioteket och Folkhälsan

Biblioteket tillhandahåller litteratur och information kring folkhälsofrågor. Biblioteket ska samverka med landsting, statliga myndigheter, vårdinrättningar, kommunala verksamheter, föreningar, studieförbund, intresseorganisationer och företag i folkhälsofrågor när tillfälle erbjuds.

12. Släktforskning

Biblioteket ska erbjuda särskilda studieplatser för besökare som önskar släktforska samt litteratur och databaser i ämnet.

13. Lokalsamlingen

Till främjande för dokumentering och bevarande av Oxelösunds historia och nutid är det av största vikt att kommunens lokalsamling omsorgsfullt och noggrant vårdas och att nya medier och ny dokumentering om Oxelösund görs tillgänglig för invånarna.

För att öka tillgängligheten om Oxelösunds historia och kulturhistoria finns på Koordinatens hemsida "Det digitala Oxelösundsrummet". Ett text- och bildarkiv med artiklar, filmer, ljudinspelningar, lästips, Oxelösundsböcker i fulltext, mm. Oxelösunds lokala föreningar är länkade till "Oxelösundsrummet t.ex. Hembygdsföreningen, skärgårdsmuseet, Järnvägsföreningen, Sjöfartsmuseet.

Det digitala Oxelösundsrummet ska kontinuerligt uppdateras och nytt material ska läggas upp på hemsidan för att bevara och förstärka intresset för Oxelösunds lokal- och kulturhistoria.

Oxelösunds bildarkiv med ca 20000 bilder ingår i "Oxelösundsrummet".

14. Bibliotekets tjänster för äldre och för personer med funktionshinder

Äldre och personer med funktionshinder ska ges likvärdiga möjligheter att ta del av bibliotekets tjänster som övriga boende i Oxelösund.

Biblioteket ska ägna särskild uppmärksamhet åt personer med funktionsnedsätt-

Datum
2017-12-20

ning, bland annat genom att utifrån deras olika behov och förutsättningar erbjuda litteratur och tekniska hjälpmedel för att de ska kunna ta del av bibliotekets tjänster.

Biblioteket ska erbjuda ett brett utbud av ljudböcker. Biblioteket ska kontinuerligt utöka och bredda beståndet av ljudböcker, dels via inköp, dels via den för bibliotek kostnadsfria nedladdningstjänst som Myndigheten för tillgängliga medel (MTM) erbjuder.

Biblioteket ska erbjuda "Boken Kommer" till personer som bor hemma men inte kan komma till biblioteket.

Bibliotekets lokaler ska vara handikappanpassade utifrån tillgänglighetsmålen för allmänna lokaler 2010. Hörslinga och hörhjälp ska finnas i bibliotekets lokaler.

Biblioteket ska aktivt verka för att hitta väl fungerande samarbetsformer med Vård- och omsorgsförvaltningen och dess brukare.

Synskadade ska ha tillgång till inläst litteratur och information.

Biblioteket ska ha ett brett och aktuellt bestånd av lättlästa medier.

Biblioteket ska ha regelbunden verksamhet på kommunens äldreboenden och erbjuda de boende att ta del av bibliotekets tjänster och medier.

Biblioteket ska aktivt samverka med föreningar, studieförbund, frivilligorganisationer, landstinget och övriga kommunala verksamheter för att skapa goda förutsättningar för en god hälsa och en god livskvalitet för kommunens äldre invånare.

15. Bibliotekets tjänster för personer med läs- och skrivsvårigheter

På biblioteket ska finnas anpassad litteratur för personer med läs- och skrivsvårigheter och inköp av lättläst litteratur ska prioriteras.

Bibliotekspersonal ska aktivt marknadsföra och informera om Myndigheten för tillgängliga medels (MTM) nedladdningstjänst.

Personer med läs- och skrivsvårigheter ska erbjudas hjälp med litteratur-, kunskaps- och informationsfrågor om så önskas.

Biblioteket ska aktivt medverka till att hitta samarbetsformer med skola och andra aktörer som verkar för att underlätta kunskapsinhämtning och läsupplevelser för personer med läs- och skrivsvårigheter.

16. Biblioteket tjänster för invånare med utländsk bakgrund

Biblioteket ska ägna särskild uppmärksamhet åt de nationella minoriteterna och personer som har annat modersmål än svenska.

Biblioteket ska erbjuda information och litteratur på de nationella minoritetsspråken, på andra efterfrågade språk än de nationella minoritetsspråken och svenska samt på lättläst svenska. Detta görs via egna inköp av medier eller via lån från andra bibliotek och lånecentraler.

Oxelösund har ett ansvar att köpa in egen litteratur på språk som finns i kommunen.

Oxelösund är del av det finska förvaltningsområdet och därför ska inköp av medier på finska prioriteras. Tryckt informationsmaterial ska finnas på finska.

Biblioteket ska samverka med kommunens Sfi-utbildning.

Biblioteket ska vara en resurs för elever och lärare. Biblioteket ska ha ett brett och uppdaterat mediebestånd av läromedel i ämnet svenska.

17. Det livslånga lärandet

Biblioteket har en viktig roll som kunskapsförmedlare och för individens möjlighet att skaffa bildning, kunskaper och information.

Biblioteket ska vara ett redskap och en resurs för individens möjlighet till studier, fortbildning och utveckling.

Att som vuxen kunna studera och bo kvar i Oxelösund är av stor vikt för att höja

Datum
2017-12-20

kunskaps- och yrkeskompetensen bland kommunens invånare. Biblioteket ska samverka med kommunens vuxenutbildning på grundskolegymnasie-, och eftergymnasialnivå och vara en resurs för de studerande. Biblioteket ska erbjuda visningar av biblioteket och vara serviceinriktad vid frågor som gäller kurslitteratur, informationssökning och lån av medier från andra bibliotek. I biblioteket ska finnas studieplatser och datorer avsedda för studerande. I biblioteket finns även Tysta rummet, ett rum där besökare ostört kan sitta och läsa utan prat, telefoner eller andra ljudkulisser. Besökare ska kunna "Boka en bibliotekarie" för att få hjälp med informationssökning.

18. Samverkan med kommunens verksamheter

Biblioteket ska samverka med kommunens verksamheter i barn- och ungdomsfrågor, utbildningsfrågor, vård- och omsorgsfrågor, miljö- och samhällsbyggnadsfrågor samt andra kommunala frågor.

De kommunala verksamheterna ska känna sig välkomna att använda biblioteket för information och för möten med invånarna.

19. Samverkan med föreningar, intresseorganisationer och studieförbund

Biblioteket ska alltid vara öppet för olika former av samarbete och samverkan kring frågor som rör Oxelösund och Oxelösunds invånare.

Föreningar, studieförbund och intresseorganisationer ska känna sig välkomna att använda biblioteket som plattform och mötesplats för att nå ut till Oxelösunds invånare.

Oxelösunds bibliotek ska vara en mötesplats och ett forum för möten mellan föreningar, folkbildning, andra organisationer och kommunens invånare.

20. Samarbete med näringslivet

Kommunens näringsliv ska ges möjlighet att använda biblioteket som mötesplats och forum för information och diskussion med kommunens invånare.

21. Allaktivitetshuset Koordinaten

Biblioteket ska tillsammans med Koordinatens många verksamheter fortsätta att utveckla samarbetet för att ge Oxelösunds invånare ett allaktivitetshus som är en mötesplats för alla. Ett hus som erbjuder kultur, kunskap, information, glädje och upplevelser. En mötesplats där alla är välkomna.

22. Miljö och hållbar utveckling

Information om miljöfrågor ska finnas tillgänglig på biblioteket.

Bibliotekets personal ska på den egna arbetsplatsen aktivt bidra till att uppnå kommunens miljömål.